

Dokumentin sisältö

TIIVISTELMÄ

JOHDANTO

- 1 Lasten ja nuorten hyvinvointi
- 2 Hyvin toimiva yhdyskuntarakenne ja viihtyisä ympäristö
- 3 Laadukkaat palvelut ja osallisuus
- 4 Elinvoimainen elinkeinoelämä

TIIVISTELMÄ

Sipoon kunta on vuonna 2022 toteuttanut monia hyvinvointitoimenpiteitä. Tähän kappaleeseen on koottu muutamia olennaisia nostoja näistä toimenpiteistä.

Yksi merkittävä kokonaisuus, johon useammalla kunnan osastolla panostettiin, on Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen aloittamiseen liittyvä valmistelutyö.

Myös koronapandemiasta aiheutuneita haasteita ja niiden ratkaisemista jouduttiin laajasti pohtimaan. Monia pandemian vuoksi keskeytyneitä toimintoja esimerkiksi käynnisteltiin uudelleen.

Lähiympäristön viihtyvyyteen ja terveellisiin ja turvallisiin tiloihin laitettiin myös panostuksia.

Kuntalaispalautetta kerättiin monissa yksiköissä, ja kuntalaisille suunnattuun viestintään kiinnitettiin huomiota. Myös kuntalaisten osallistamiseen ja yhteisöllisyyteen panostettiin.

Perusopetuksen opetussuunnitelman muutoksen myötä (alkaen 1.8.2022) kiusaamisen ehkäisyä peruskouluissa vahvistettiin entisestään.

JOHDANTO

Laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä (612/2021), joka astui voimaan 1.1.2023, määrää, että kunnassa on raportoitava kuntalaisten hyvinvoinnista ja terveydestä, niihin vaikuttavista tekijöistä sekä toteutetuista toimenpiteistä valtuustolle vuosittain. Lisäksi kunnassa on valmisteltava valtuustolle valtuustokausittain hyvinvointikertomus ja -suunnitelma. Kunnan on toimitettava hyvinvointikertomus ja -suunnitelma hyvinvointialueelle ja julkaistava se julkisessa tietoverkossa.

Tämä vuosiraportti esittelee kunnan eri toimintayksiköiden toteuttamat hyvinvointitoimenpiteet vuoden 2022 aikana.

Sipoon strategian 2022-2025 keskeiset tavoitteet voidaan jakaa seuraaviin ylätason kokonaisuuksiin:

- lasten ja nuorten hyvinvointi
- hyvin toimiva yhdyskuntarakenne ja viihtyisä ympäristö
- laadukkaat palvelut ja osallisuus
- elinvoimainen elinkeinoelämä

Näiden strategian ylätason kokonaisuuksien alle kuuluu monia erilaisia hyvinvointiin liittyviä tavoitteita.

Lisäksi Sipoolla on viime vuosina ollut seuraavanlaisia yleisiä hyvinvointitavoitteita, jotka osittain linkittyvät Sipoon strategiaan:

- terveellisten elintapojen ja kulttuurisen hyvinvoinnin edistäminen (liikunta, ravitsemus, päihteettömyys, mielen hyvinvointi ja kulttuuri)
- yhteisöllisyyden ja osallisuuden vahvistaminen kasvavassa kunnassa
- työllisyyden parantaminen
- arjen turvallisuuden edistäminen (elinympäristön viihtyisyys, turvallisuus ja esteettömyys)
- kunnan hyvinvointityössä yhteistyön lisääminen Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen ja muiden julkisten toimijoiden, yksityisten yritysten, yhdistysten ja yleishyödyllisten yhteisöjen kanssa
- koronapandemian aiheuttamien haittojen korjaaminen

Kunnan toimintayksiköiden hyvinvointitoimenpiteet vuoden 2022 aikana esitellään seuraavissa kappaleissa. Toimenpiteet on jaoteltu edellä mainittuihin, Sipoon strategiaan pohjautuviin ylätason kokonaisuuksiin.

1 Lasten ja nuorten hyvinvointi

Talous- ja hallintokeskuksen hyvinvointitoimenpiteet:

Ei toimenpiteitä.

Sosiaali- ja terveystosaston hyvinvointitoimenpiteet:

Lasten, nuorten ja perheiden palveluissa valmisteltiin tiiviisti Itä-Uudenmaan hyvinvointialuetta. Yhteistyö Itä-Uudenmaan kuntien lasten, nuorten ja perheiden palveluiden edustajien kanssa palvelujen uudelleen järjestäytymisessä oli aktiivista.

Kunnan omista lasten, nuorten ja perheiden palveluista kehitettiin mm. asiakaspalautteen keräämistä.

Koronan jälkeisen hoito- ja palveluvelan seurauksena lasten, nuorten ja perheiden palveluiden tarve kasvoi - mm. lastensuojeluilmoitusten määrä lisääntyi.

Lisäksi laadittiin lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma yhteistyössä sivistysosaston kanssa, joka hyväksyttiin valiokunnissa.

Kehitys- ja kaavoituskeskuksen hyvinvointitoimenpiteet:

Ei toimenpiteitä.

Tekniikka- ja ympäristösosaston hyvinvointitoimenpiteet:

Tekniikka- ja ympäristösosasto mahdollistaa lasten ja nuorten hyvinvointia tarjoamalla toimivia, terveellisiä ja turvallisia sisä- ja ulkotiloja mm. koulunkäyntiin, varhaiskasvatukseen sekä liikuntaan ja urheiluun. Lasten ja nuorten käyttämien tilojen terveellisyyttä ja turvallisuutta on parannettu usein eri toimenpitein muun muassa peruskorjaamalla rakenteita, parantamalla tilojen toiminnallisuutta ja rakentamalla uusia, entistä toimivampia tiloja. Vuonna 2022 mm. käynnistettiin Sibbo Gymnasiumin perusparannus, jonka seurauksena opiskelijat pääsevät vuonna 2023 muuttamaan takaisin teknisesti korjattuihin ja toiminnallisesti entistä modernimpiin tiloihin. Myös Etelä-Sipoon varhaiskasvatuksen tilaratkaisut etenivät, kun Västerskogissa päätettiin uuden paviljonkipäiväkodin toteutuksesta ja vanhat, huonokuntoiset rakennukset purettiin pois. Vuoden 2022 aikana korjattiin myös useita lasten leikkipuistoja ja toteutettiin parannustoimenpiteitä puistoalueilla.

Sivistysosaston hyvinvointitoimenpiteet:

Varhaiskasvatuspalveluissa varhaiskasvatussuunnitelma päivitettiin vuoden 2022 aikana, ja erityistä huomioita kiinnitettiin inklusiivisten periaatteiden kuten tasa-arvon, yhdenvertaisuuden, osallisuuden ja yhteisöllisyyden toteutumiseen toiminnassa. Henkilökunnalle järjestettiin aiheeseen liittyen yhteensä 8 peda-tapaamista, joihin osallistui koko varhaiskasvatuksen henkilöstö.

Varhaiskasvatuspalvelut osallistuivat kulttuuri- ja liikuntakalenterin laadintaan. Jokaiselle ikäluokalle määriteltiin tietyt vuosittain toistuvat kulttuuri- ja liikuntatapahtumat, joilla rikastetaan lasten ja nuorten arkea. Suuren suosion saavuttanutta puistoruokailua jatkettiin kesällä 2022, yhteistyössä ruokapalveluiden kanssa. Kohderyhmää laajennettiin koskemaan kaikkia alle 18-vuotiaita kuntalaisia. Asiakkaiden toiveesta kokeiltiin myös ylijäämäruoan maksutonta jakamista ruokailuajan päätyttyä.

Sipoon kunnan Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma laadittiin osastojen välisenä yhteistyönä vuonna 2022. Lapsia ja nuoria osallistettiin suunnitelman laatimiseen.

Koulutuspalveluissa kehittämisen kohteina olivat oppilaiden osallisuutta lisäävät työtavat sekä esi- ja alkuopetuksen välinen yhteistyö. Perusopetuksen opetussuunnitelmaan tuli muutoksia 1.8.2022 alkaen. Muutokset koskivat kiusaamisen, väkivallan, häirinnän ja syrjinnän ehkäisyä sekä kurinpitoa.

Laajennetun oppivelvollisuuden valvontaa ja oppivelvollisten tarvitsemia tukitoimia kehitettiin yhdessä lähikuntien sekä valtakunnallisen Valpas-verkoston kanssa.

Koulutuspalvelujen oppimista, kehittymistä ja hyvinvointia tukevia hankkeita vuonna 2022 olivat:

- Oikeus oppia-hanke, oppimisen tuen ja inklusion kehittäminen
- Kaikki mukaan -hanke, maahanmuuttotaustaisten oppilaiden perustaitojen vahvistaminen ja siirtymävaiheiden tukeminen
- Demokratiataidot ja omaan lähiympäristöön vaikuttaminen -hanke
- Opi uutta kerhossa - Koulun kerhotoiminnan tukeminen vuonna 2022 -hanke
- Valtion erityisavustus esi- ja perusopetuksen tasa-arvoa edistäviin toimenpiteisiin ja laadun kehittämiseen vuosille 2022–2023
- Valtion erityisavustus perusopetuksen oppilaanohjauksen kehittämiseen vuosille 2021–2022 (yhteistyössä Kuumakuntien kanssa)
- Valtion erityisavustus perusopetuksen sitouttavan koulu yhteisötyön pilotointiin vuosille 2021–2023
- Valtion erityisavustus esi- ja perusopetuksen oppilaiden digitaalisten taitojen kehittämiseen osana Uudet lukutaidot -kehittämishjelmaa ajalle 8/ 2022–12/2023

Koulujen yhteisöllisen opiskeluhoitotyön teema lukuvuonna 2022–2023 on “Jokainen koulupäivä on merkityksellinen - Varje skoldag har betydelse”. Jokainen koulu on kirjannut opiskeluhoitosuunnitelmaansa, millä toimenpiteillä meidän koulussa tuetaan kouluun kiinnittymistä ja läsnäoloa. Toimenpiteet voivat liittyä oppilaiden osallisuuden vahvistamiseen, luokkien ja opetusryhmien ryhmähengen ja yhteispelin tukemiseen, huolta herättäviin poissaoloihin puuttumiseen tai kodin ja koulun yhteistyön kehittämiseen.

Oppilashuoltoon saatiin valtion erityisavustus oppilas- ja opiskelijahuollon henkilöstömitoituksen laajentamisen vaatimiin toimenpiteisiin, erityisesti yhteisöllisen opiskeluhoollon vahvistamiseen. Avustus käytettiin esiopetuksen yhteisöllisen hyvinvointityön kehittämiseen. Lisäksi oppilashuollon henkilöstö osallistui ahdistuneisuusoireiluun suunnattuun CoolKids- menetelmäkoulutukseen.

Kirjastoissa koululaisryhmille järjestetyt ohjatut kirjastokäynnit, kuten kirjavinkkaukset, käynnistettiin korona-ajan jälkeen uudelleen. Alle kouluikäisille suunnatut satutunnit käynnistyivät myös uudelleen. Koulut ja päiväkodit varasivat ahkerasti teemakasseja, jotka noudettiin joko kirjastoista tai kirjastoautosta.

Nuorisopalveluissa nuorisotilat olivat auki yhteensä 11 kuukautta vuoden 2022 aikana, yhteensä 70 h/vko. Kesällä järjestettiin loma-ajan toimintaa: leirejä, retkiä ja kursseja. Etsivän nuorisotyö auttaa 16–29 -vuotiaita nuoria löytämään tarvitsemansa palvelut. Aktiivisten asiakkaiden määrä vuonna 2022 oli 129.

Ehkäisevässä päihdetyössä ehkäisevän päihdetyön suunnitelman mukaisia toimenpiteitä toteutettiin. Kaikille 7-luokkalaisille ja osalle alakoulun luokille järjestettiin päihteisiin liittyviä oppitunteja.

Erytisnuorisotyö oli mukana ryhmäyttämässä koululuokkia, joissa on ollut haasteita yhteishengen ja kiusaamisen kanssa. Erytisnuorisotyö järjesti myös pienryhmätoimintaa erityistä tukea tarvitseville nuorille, sekä toisten kunnioittamiseen liittyviä toiminnallisia oppitunteja yläkouluissa. Yhteistyötä koulujen ja erityisesti jopoluokkien kanssa kehitettiin. Nuorisotyöntekijä osallistui säännöllisesti jopoluokkien työskentelyyn ainakin kerran viikossa. Yläkoulujen rehtoreiden kanssa on sovittu, että nuorisotyöntekijät voivat tukea myös yksittäisiä oppilaita etäopiskelun kanssa.

Katupartiointiryhmä Saapas, johon kuuluu vapaaehtoisia kuntalaisia, toimii yhdessä molempien seurakuntien kanssa ja on jalkautunut nuorten joukkoon niinä iltoina, kun on tiedetty olevan paljon

nuoria liikkeellä. Vapaaehtoisia koulutettiin ennen partioinnin aloittamista.

Kunta myönsi Liikuntatuki -kohdeavustusta vähävaraisten perheiden lasten ja nuorten liikunnan tukemiseen.

Suomen harrastamisen mallin nimi on Sipoossa Hobari. Hobari-toiminta on avointa ja maksutonta kaikille peruskouluikäisille, ja harrastuksia tarjotaan monipuolisesti liikunnasta taiteisiin ja kokkauksesta koodaukseen. Harrastustoimintaa järjestetään kouluissa iltapäivisin koko lukukauden ajan.

2 Hyvin toimiva yhdyskuntarakenne ja viihtyisä ympäristö

Talous- ja hallintokeskuksen hyvinvointitoimenpiteet:

Ei toimenpiteitä.

Sosiaali- ja terveysosaston hyvinvointitoimenpiteet:

Ikääntyneiden ja vammaisten palveluissa tehtiin yhteistyötä tonttipäällikön ja kaavoituksen kanssa ikääntyneille sopivien asunomuotojen mahdollistamisessa (kuten vuokra-asuminen, palveluasuminen ja tehostettu palveluasuminen).

Kehitys- ja kaavoituskeskuksen hyvinvointitoimenpiteet:

Hyvä, eri elämäntilanteisiin sopiva asuminen tukee välillisesti kaikkien sipoolaisten hyvinvointia. Kehitys- ja kaavoituskeskus varmisti kaavoittamalla monipuolisen asumisen mahdollisuuksia kaikkialla Sipoossa kaikissa elämäntilanteissa. Vuonna 2022 hyväksyttiin yhteensä 36 340 k-m² asemakaavoitettua asuinkerrosalaa. Valtaosa, 32 140 k-m², on omakoti- ja pientalokaavavarantoa (AO ja AP).

Tekniikka- ja ympäristöosaston hyvinvointitoimenpiteet:

Lähiympäristön viihtyisyys on tärkein yksittäinen tekniikka- ja ympäristöosaston toimintaa ohjaava tavoite. Viihtyisyys huomioidaan kaikissa suunnittelu- ja rakennushankkeissa. Uutta infraa rakennettiin mm. Taasjärven ja Pohjanniityn alueilla. Nikkilän keskuspuiston Nikkilän keskuspuiston rakentaminen eteni ja luonnon monimuotoisuuteen tähtäävä osio valmistui. Katujen, puistojen ja muiden yleisten alueiden ylläpidon laatu ja oikea-aikaisuus ovat tärkeitä paitsi lähiympäristön toimivuuden ja turvallisuuden, niin myös viihtyisyyden näkökulmasta. Ylläpidon merkitys korostui entisestään talven haastavien lumiolosuhteiden myötä.

Sivistysosaston hyvinvointitoimenpiteet:

Kehittäminen ja tuki -palveluissa tehtiin kehittämistyötä mm. hankintoihin, toimielinprosesseihin ja vuosikelloihin liittyen, jotta prosessit olisivat sujuvia. Kehittämisen- ja tukipalvelut tekevät myös aktiivista yhteistyötä muiden osastojen kanssa. Kehitys- ja kaavoituskeskuksen kanssa jatkettiin väestöennusteiden laadintaan liittyviä prosesseja, jotka edesauttavat sivistysosaston

palveluverkkoselvityksen loppuunsaattamista ja auttavat tulevaisuuden palveluverkkosuunnitelman laadintaa. Yhteistyötä tiivistettiin myös Tekniikka- ja ympäristöosaston kanssa kiinteistöihin, investointeihin ja prosesseihin liittyvissä asioissa.

Leikillisten oppimisympäristöjen kehittämistä jatkettiin päiväkodeissamme ja esiopetusyksiköissämme. Esiopetuksen ja alkuopetuksen yhteistyötä ja yhteistä toimintaympäristöä edistettiin entisestään kahden esiopetusyksikön siirtyessä koulujen kanssa samoihin tiloihin: Jokipuiston esiopetus Jokipuisto koululle ja Metsärinteen kielikylpyesiopetus Miilin kielikylpyluokan yhteyteen. Etelä-Sipoon päiväkotien osalta tehtiin päätöksiä terveellisen ja turvallisen ympäristön varmistamiseksi. Västerskogin päiväkodin ja Metsärinteen kielikyllyn vanhat, sisäilmaltaan haasteellisiksi koetut rakennukset purettiin, ja uuden päiväkodin rakentaminen Västerskogiin aloitettiin. Myös päätöksentekoa Landsängenin huonokuntoisen päiväkodin korvaamiseksi uudella rakennuksella edistettiin. Jokipuiston koulu ja esiopetus siirtyivät omiin uusittuihin tiloihinsa 1.8.2022 alkaen.

Kirjastopalveluissa kirjastojen tilat muokattiin jälleen, korona-ajan jälkeen, kaikille avoimiksi tiloiksi. Istumapaikkoja ja työskentelytiloja lisättiin vastaamaan kysyntää.

Nuorisopalveluissa nuorisotilat pidetään viihtyisinä, ja siellä käyviä lapsia ja nuoria kasvatetaan pitämään ympäristöstään hyvää huolta.

Liikuntapalveluissa uudistettiin ulkoilureittejä ja niiden valaistusta. Saariston virkistysalueita kunnostettiin ja myös niiden ylläpitoon panostettiin. Panostukset ovat tarpeen myös jatkossa, sillä koronapandemia on lisännyt ja moninkertaistanut alueiden käyttöä.

Sipoon opiston palveluita on tarjolla koko Sipoossa, ja opisto panostaa laajaan opetus- ja koulutustarjontaan.

3 Laadukkaat palvelut ja osallisuus

Talous- ja hallintokeskuksen hyvinvointitoimenpiteet:

Talous- ja hallintokeskus edistää välillisesti omalta osaltaan kuntalaisten hyvinvointia, pitämällä huolen siitä että talous on kunnossa, kuntalaisille suunnattu informaatio kulkee ja on helposti saavutettavissa (sekä fyysisesti että sähköisesti), päätöksenteko on sujuvaa ja läpinäkyvää, ja viestintä laadukasta sekä avointa.

IT-yksikkö jatkoi kuntalaisen sähköisen asiointipalvelun, Oma asiointi-verkkopalvelun, kehittämistä yhdessä toimialojen kanssa. Palvelun saavutettavuutta parannettiin huomattavasti ja kirjautumisen ratkaisua yksinkertaistettiin. Oma asiointiin tehtiin kuntalaisten arkea helpottavia palveluita esimerkiksi teknisen toimialan, laskutuksen ja vesilaitoksen palveluihin liittyen. Myös asiointivaltuutusten ratkaisua rakennettiin, jotta kuntalaiset voivat valtuuttaa henkilöitä asioimaan puolestaan myös verkkopalvelussa.

Sosiaali- ja terveysosaston hyvinvointitoimenpiteet:

Sosiaali- ja terveysosasto oli aktiivisesti mukana Söderkullan uuden sosiaali- ja terveysaseman rakennusprojektissa ja toiminnan valmistelussa. Terveyskeskus-sairaalan ja Sateenkaaren osastojen muutto Mäntsälään väistötiloihin suunniteltiin ja toteutettiin yhteistyössä tekniikka- ja ympäristöosaston kanssa.

Aikuisten sosiaalihuollossa keskeisimmät hyvinvointitoimenpiteet olivat aikuissosiaalityön asiakasohjauksen kehittäminen, ukrainalaisten pakolaisten tukeminen yhteistyössä seurakuntien ja järjestöjen kanssa, avustustoiminnan koordinointi ja infoiltapäivien järjestäminen pakolaisille. Lisäksi ennaltaehkäisevää palvelua järjestettiin esimerkiksi yhteistyössä paikallisten Martta-järjestöjen kanssa (Kokkikerho-kurssit).

Ikääntyneiden ja vammaisten palveluissa koronapandemia-tilanteen rauhoituttua mahdollistui erilaisten ehkäisevien palveluiden käynnistäminen uudelleen - kuten päivätoiminta, palvelupäivät ja hyvinvointipäivät sekä omaishoitajien vertaistukitapaamiset. Lisäksi laadittiin ikääntyneiden hyvinvointisuunnitelma yhdessä Sipoon vanhusneuvoston kanssa. Ikääntyneiden ja vammaisten palvelut osallistuivat myös aktiivisesti Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen valmistelutyöhön, lähipalveluiden ja sujuvien palvelupolkujen mahdollistamiseksi Sipoolaisille.

Kehitys- ja kaavoituskeskuksen hyvinvointitoimenpiteet:

Yritys- ja elinkeinoasioissa matkailun ja virkistyksen kehittäminen on Sipoon strateginen painotus. Sipoonkorpi ja saaristo metsineen tukevat ulkoilu- ja virkistysmahdollisuuksineen hyvinvointia. Sipoonkorven saavutettavuutta parannettiin toteuttamalla hop on hop off- bussiyhteys Sipoonkorpeen myös vuonna 2022. Saariston saavutettavuuden parantamiseksi järjestettiin yhteistyössä Porvoon kaupungin kanssa Boat-palvelua myös vuonna 2022 (eräänlainen veneilyn Uber-palvelu saaristoon pääsemiseksi).

Koettu osallisuus ja yhteisöllisyys parantavat myös kuntalaisten hyvinvointia. Kehitys- ja kaavoituskeskus edesauttaa sitä osana kaavojen laadinnan vuorovaikutusta. Kaavaprosessien aikana hyödynnetään lain veloitteita monipuolisemmin ja laaja-alaisemmin erilaisia osallistumis- ja vuorovaikutustapoja (esim. asukastilaisuuksia netissä, videoesittelyjä, maastossa tapahtuvia asukastapaamisia ja virtuaalisia työpajoja, karttakyselyitä ja mm. Ota kantaa- nettisivukäyttöä). Täten on saatu arvokasta kuntalaispalautetta suunnittelun pohjaksi vuonna 2022. Vuonna 2022 panostettiin lisäksi erityisen paljon yleiskaavan tavoiteasetantaan asukas-yhteistyössä. Tavoitteena siinä on tavoittaa eri asukas- ja osallisryhmät.

Tekniikka- ja ympäristöosaston hyvinvointitoimenpiteet:

Suunnittelu- ja rakennushankkeisiin ja ylläpitotoimenpiteisiin liittyvä oikea-aikainen viestintä on kiinteä osa osaston toimintaprosesseja. Kaikista kunnan rakennettuun ympäristöön toteuttamista toimenpiteistä on pyritty viestimään asianmukaisesti. Myös perinteisen kuntalaispalautteen rooli on tärkeä, sillä monesti kaduilla havaitusta vauriosta, täydestä puistoroskiksesta tai riittämättömästi auratusta jalkakäytävästä saadaan tieto kuntalaiselta tulleen palautteen kautta. Palautteen avulla on kehitetty muun muassa talvihoitoa, jossa kehittämistoimenpiteet näkyivät laadun ja siten myös kuntalaispalautteen parantumisena kevättalven ja loppuvuoden 2022 välillä.

Tekniikka- ja ympäristöosasto toteutti vuonna 2022 osallistuvan budjetoinnin #MunSipoo-pilottiprojektin, jossa kuntalaiset pääsivät ehdottamaan eri lähiympäristön parannusprojekteja ja myöhemmin äänestämällä valitsemaan toteutettavat hankkeet. Hankkeen myötä toteutettiin muun muassa kotilaavu Pohjois-Paippisiin ja hankittiin yhdessä kyläyhdistyksen kanssa uusi moottorikelkka Talmaan latujen tekoa varten.

Sivistysosaston hyvinvointitoimenpiteet:

Kehittäminen ja tuki -palvelut vastaavat koulukuljetusten järjestämisestä. Vuoden 2022 aikana jatkettiin palvelupuhelimen käyttöä, jonka tarkoituksena on varmistaa, että asiakkaat saavat kuljetuksiin liittyvissä asioissa neuvontaa kaikkina arkipäivinä. Koulukuljetuskysely toteutettiin, ja sen vastatusten perusteella toimintaa on kehitetty. (Valmisteltiin esimerkiksi Kuljetusopas.)

Koulukuljetusasioiden kehittämisen seurauksena negatiivista palautetta on tullut vähemmän kuin aikaisempina vuosina.

Varhaiskasvatuksessa laadukkaan pedagogiikan ja varhaiskasvatussuunnitelman mukaisten työtapojen vahvistamista jatkettiin koulutusten avulla. Erityisesti koulutuksissa painotettiin aikuisen roolia leikissä. Jotta koulutuksia voitaisi jatkossakin suunnata varsinkin niille alueille, joissa henkilökunnan osaaminen vaatii eniten vahvistamista, päätettiin varhaiskasvatuksessa ottaa käyttöön ReunamoEdun tarjoama työkalu ”Osaamisen kartoitus”. Tämän kartoituksen avulla tehdään näkyväksi henkilökunnan ammatillinen osaaminen, vahvuudet sekä kehittämistarpeet varhaiskasvatussuunnitelman eri osa-alueilla. ReunamoEdulta tilattiin myös kehittävän palautteen aineistosta erillinen johtajuusanalyysi, jonka tulosten perusteella lähdettiin mm. kehittämään apulaisjohtajuutta varhaiskasvatuksessa. Huoltajille toteutettiin puolestaan asiakaskysely.

Koulutuspalveluissa perusopetuksen vuosiluokkien 3–9 oppilaat vastasivat vuonna 2022 neljättä vuotta peräkkäin Sipoon koulutuspalveluiden omaan hyvinvointikyselyyn. Kyselyn tarkoituksena on selvittää, mitkä asiat ovat oppilaille tärkeitä koulujen turvallisuuden, terveellisyyden, viihtyvyyden ja hyvinvoinnin kehittämisessä. Tulokset käsitellään yhdessä oppilaiden kanssa ja niistä tiedotetaan huoltajia Wilman välityksellä. Tulosten perusteella jokaisen koulun yhteisöllinen oppilashuoltoryhmä valitsee kehittämiskohteet ja suunnittelee tarvittavat toimenpiteet. Myös lukiodien opiskelijat vastasivat ensimmäistä kertaa omaan hyvinvointikyselynsä vuonna 2022. Kysymykset mittasivat tyytyväisyyttä opiskeluilmaperiin, opettajiin ja henkilökuntaan, opetukseen ja oppilaitokseen. Tulosten perusteella opiskeluhuoltoryhmät valitsivat kehittämiskohteet ja laativat toimenpidesuunnitelman.

Koulut vaihtoivat tietoja käytössä olevista osallisuutta tukevista käytännöistä ja menetelmistä. On tärkeää avata koulujen erilaisia toimintamalleja kaikille Sipoon koulujen oppilaille ja henkilöstölle. Kun toimintamallit tuodaan avoimesti kaikkien tietoisuuteen, niistä voi saada myös hyviä vinkkejä muilla kouluilla toteutettaviksi ja käyttöön otettaviksi.

Koulutuspalveluiden hallinto tiedottaa Wilma-tiedotteiden avulla kaikkia kouluja, oppilaita, huoltajia ja henkilökuntaa koskevista yhteisistä asioista.

Vuoden 2023 alusta lähtien koulujen kuraattori- ja psykologipalveluiden järjestäminen siirtyi Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen vastuulle. Oppilashuollon henkilöstö valmistautui ja osallistui tämän muutoksen suunnitteluun.

Kirjastopalveluissa toimii kotipalvelu, joka on tarkoitettu liikuntaesteisille sipoolaisille, jotka eivät vammaan, sairauden tai korkean iän vuoksi voi itse asioida kirjastossa. Kirjastopalveluissa digiopastukset jatkuivat, ja e-aineisto -opastuksilla tämän aineiston hyödyntäminen helpottui. Päiväkotien ja koulujen ryhmäkäynnit jatkuivat. Kirjastojen kävijä- ja lainausmäärät palautuivat lähes pandemiaa edeltävälle tasolle. Kirjasto osallistui Palvelutalo Lindan hyvinvointipäivään esittelemällä ikäihmisille suunnattuja palveluja. Kirjastopalvelut keräsivät myös asiakaspalautetta.

Nuorisopalvelut keräsivät järjestelmällisesti palautetta nuorisopalveluiden toimintaan osallistuneilta lapsilta ja perheiltä. Näin nuorisopalveluita voitiin kehittää asiakkaiden tarpeita huomioiden. Nuorisotiloilla käyvien lasten ja nuorten vanhempia kutsuttiin kaksi kertaa vuoden aikana tutustumaan

tilojen toimintaan ja ohjaajiin. Nuorisopalvelut tekivät myös aktiivisesti yhteistyötä muiden nuorten kanssa toimivien tahojen kanssa (mm. seurakunnat, koulut ja oppilaitokset ja poliisi). Nuorisovaltuusto kokoontui kerran kuukaudessa. Nuorisovaltuustolla on edustajat kunnanvaltuustossa, kaikissa valiokunnissa ja niiden jaostoissa, lukuun ottamatta yksilöjaostoa.

Liikuntapalveluissa koronapandemia rajoitti liikuntapalvelujen palvelutuotantoa alkuvuoden 2022 aikana. Ohjattu toiminta oli tauolla liikuntatilojen käyttörajoitusten tai toimi rajoitetuin osallistujamäärin alkuvuoden aikana nopeasti muuttuvien koronarajoitusten vuoksi. Kesän maksuttomat puistojumput pystyttiin järjestämään ja jumput jatkuivat elokuun loppuun asti, mikä sai paljon positiivista palautetta. Liikuntaneuvontaa tarjottiin koronasta huolimatta. Kuntosalia ja liikuntatiloja pidettiin avoinna yksityisvuorojen varausjärjestelmällä. Seurafoorumi järjestettiin hybriditilaisuutena seurojen ja liikuntapalveluiden välillä. Tilaisuuksia on tarkoitus jatkossa järjestää 1-2 kertaa vuodessa. Seuroja kutsuttiin mukaan myös Kerava-Sipoo liikuntahallihankkeen suunnitteluvaiheeseen. Facebookin kautta tarjottiin liikuntavinkkejä mm. lapsiperheille Sibbe-susi ohjausvideoiden avulla, ja lisäksi SoMessa jaettiin muita liikuntavinkkejä sekä jumppavideoita.

Sipoon opisto kehittää opetustaan yhteistyössä kuntalaisten kanssa. Asiakaspalautteen keruu on opistolle luonnollinen ja säännöllinen osa toimintaa, ja palautteen avulla kehitetään jatkuvasti opiston opetustarjontaa. Opiston etäopetuksen tarjonta kasvoi edelleen. Sipoon opisto kehittää opetustaan myös siten, että jatkossa on mahdollista tunnistaa ja tunnustaa opiskelijan osaaminen. Opintasuoritukset voidaan tallentaa valtakunnalliseen KOSKI-järjestelmään ja näin ollen liittää osaksi opiskelijan henkilökohtaista opintopolkua. "Aika digittää" on kaksivuotinen, Opetushallituksen rahoittama kaksikielinen hanke, joka on järjestetty yhteistyössä kaikkien Itä-Uudenmaan kansalaisopistojen kanssa. Hankkeen kohderyhmänä ovat ne, jotka eivät vielä käytä tai käyttävät vähän digitaalisia laitteita tai palveluja. Hankkeen avulla tuetaan digitaalisten laitteiden ja palveluiden oppimista ja hallintaa.

4 Elinvoimainen elinkeinoelämä

Talous- ja hallintokeskuksen hyvinvointitoimenpiteet:

Ei toimenpiteitä.

Sosiaali- ja terveysosaston hyvinvointitoimenpiteet:

Paikallisten yritysten ja henkilöstövuokrausyritysten kanssa tehtiin yhteistyötä. Esimerkiksi koronapandemian onnistuneessa hoidossa myös yksityisillä toimijoilla oli tärkeä toimintaa täydentävä rooli.

Kehitys- ja kaavoituskeskuksen hyvinvointitoimenpiteet:

Yritykset työpaikkoineen ja palveluineen parantavat sipoolaisten hyvinvointia monin tavoin. Työpaikkavarantoa koskien hyväksyttiin Uuden Porvoontien kaupanyksikkö 3000 k-m² sekä Bastukärr II muutos sis. 405 335 k-m². Samoin käynnistettiin yleiskaavaa uusien kauppa-, yritys- ja työpaikka-alueiden osalta.

Hyvä työllisyydenhoito parantaa työllisyyttä ja lisää välillisesti sipoolaisten hyvinvointia. Työllisyydenhoidon ydintehtävien ohella työllisyyspäällikkö johti ja koordinoi sekä itä- Uudenmaan että

Kerava-Vantaan suunnan alueellista valmistautumista kuntayhteistyössä.

Tekniikka- ja ympäristöosaston hyvinvointitoimenpiteet:

Tekniikka- ja ympäristöosasto mahdollistaa elinkeinoelämän ja yritysten toimintaa mm. tarjoamalla asiakaslähtöisiä lupapalveluita, auttamalla tila-asioissa ja tarjoamalla tilaa ja sijoituspaikkoja yleisiltä alueilta. Osasto vastaa myös aluerakentamisesta yritys- ja työpaikka-alueilla. Vuoden 2022 aikana rakentaminen eteni mm. Bastukärren ja Tarapotin alueella. Söderkullassa toteutettiin katuyhteys uudelle liikerakennukselle nopeutetulla aikataululla yritystoiminnan mahdollistamiseksi. Hanke valmistuu vuoden 2023 puolella.

Sivistysosaston hyvinvointitoimenpiteet:

Sivistysosasto käyttää mahdollisuuksien mukaan kunnan alueella olevien yritysten palveluita ja tekee yhteistyötä yritysten kanssa.

Varhaiskasvatuksessa tehtiin yksityisten palveluntuottajien toiminnan laadukkaan jatkon varmistamiseksi päätös palvelusetelin arvon korottamisesta.

Koulutuspalveluissa yrittäjyyskasvatus on opetussuunnitelman mukaisesti osa peruskoulujen toimintakulttuuria. Jokainen koulu on kirjannut lukuvuosisuunnitelmaansa suunnitelman siitä, miten yrittäjyyskasvatus huomioidaan koulun toimintakulttuurissa. Toiminta nivoutuu perusopetuksen opetussuunnitelman laaja-alaisen osaamisen taitoihin, Työelämätaidot ja yrittäjyys (L6). Lisäksi Sipoonjoen yhtenäiskoulussa on vuosiluokilla 8 ja 9 pitkänä valinnaisaineena yrittäjyys. Sen myötä oppilaat perustavat yrityksiä ja tekevät aktiivista yhteistyötä paikallisten ja muiden yritysten kanssa. Yrittäjyyskasvatus kuuluu myös lukiodien opetukseen ja toimintaan. Sipoon lukiot tekevät aktiivista yhteistyötä paikallisten yritysten kanssa. Lisäksi peruskoulujen kulttuuri- ja liikuntakalenterin toteutuksessa on hyödynnetty paikallisia yrityksiä ja yhdistyksiä (mm. Lilla Villan, Golf Talma).

Oppilashuollossa, yhteistyössä työllisyysyksikön kanssa, järjestettiin yhteisenä ennaltaehkäisevänä työllisyysden hoitona kesätoita muutamalle nuorelle.

Kirjastopalveluissa tarjotaan tiloja etätyöskentelyyn.

Nuorisopalvelut tukevat alueellaan tehtävää nuorisotyötä avustuksilla ja tarjoamalla toimintatiloja nuorisotyötä tekeville yhdistyksille.

Liikuntapalvelut tukevat kunnassa tapahtuvaa liikuntatoimintaa avustamalla liikuntaseuroja sekä vuokraamalla liikuntatiloja harjoitteluun, otteluihin ja kilpailuihin sekä tapahtumiin. Liikuntapalvelut myös ostavat palveluita liikuntayhdistyksiltä, kuten puistojumppien ohjaustoimintaa tai Liikuntamaan järjestämistä. Liikuntapalveluissa tehtiin myös aktiivista yhteistyötä elinkeinoyksikön kanssa - mm. luontomatkojen ja pyöräilyreittien edistämiseksi.

Sipoon opisto järjestää tarvittaessa yrityksille, yhdistyksille ja järjestöille ostopalvelukoulutusta.